

Rekommendation för användning av antigentest (snabbtest) för covid-19 vid screening på arbetsplatser

Detta dokument ger stöd till arbetsgivare, företagshälsovård och andra vårdaktörer i Region Örebro Län, som har för avsikt att använda antigen test för covid-19 i screeningsammanhang på arbetsplatser hos personer utan symtom.

Introduktion:

Covid-19 orsakas av viruset SARS-CoV-2. En person med covid-19 kan vara smittsam ett par dygn innan hen får symtom eller upplever sig vara sjuk. Befintliga råd och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten såsom att hålla avstånd, träffa så få personer som möjligt och att isolera sig och testa sig vid symtom (PCR-test), är centrala verktyg för att förhindra smittspridning.

Testning av symptomfria individer, så kallad screening, kan i vissa sammanhang utgöra ett komplement. Screening ska ses som en extra insats utöver övriga smittförebyggande åtgärder och ersätter inte dessa. Screening ersätter inte heller den PCR-testning som görs vid symtom eller i samband med smittspårning av ett bekräftat covid-19-fall.

Bakgrund:

Pågående covid-19 kan påvisas med PCR-test och antigen test. PCR-tester påvisar virusets nukleinsyra och är mycket känsliga, dvs de blir positiva vid mycket små mängder virus. Antigen test påvisar proteiner från viruset och är mindre känsliga än PCR-tester vilket innebär att det krävs betydligt högre virusnivå för att ett antigen test ska bli positivt jämfört med ett PCR test. Virusnivån är allra högst i början av sjukdomsförloppet, i anslutning till insjuknandet. Hur bra ett antigen test är på att upptäcka pågående covid-19 beror därför på när i sjukdomsförloppet det används.

Vid användning av antigen test finns det risk för två olika typer av fel:

- Falskt negativt test: Antigen testet visar negativt resultat trots att personen som testats har covid-19. Detta innebär att ett negativt antigen test inte helt kan utesluta covid-19. Personer med symtom på covid-19 ska alltid isolera sig och ta PCR-prov.
- Falskt positivt test: Antigen testet visar positivt resultat trots att personen som testats inte har covid-19. För att minimera denna risk ska personer som testas positivt med antigen test alltid ta ett kompletterande PCR-test för att bekräfta att de verkligen har covid-19.

Typer av antigen test och krav på prestanda

Det finns olika typer och fabrikat av antigen test på marknaden.

- Antigen test där provtagning och efterföljande analys sker av hälso- och sjukvårdspersonal/vårdgivare alternativt där provtagning utförs av personen själv (så kallad egenprovtagning) men analysen sker av vårdgivare. Dessa typer av test kräver en vårdgivare, exempelvis företagshälsovård.
- Antigen test där personen själv både tar provet och utför analysen.

Endast CE-märkta tester bör användas. Läkemedelsverket kan bevilja särskild dispens för att ett antigen test som inte är CE-märkt för självtestning ändå får användas som ett självtest. Uppdaterad lista över vilka antigen test som beviljats denna typ av dispens finns på [Läkemedelsverkets hemsida](#).

Prestanda: Olika tester har olika prestanda. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att antigen test bör ha en sensitivitet (känslighet) $\geq 90,0\%$ och specificitet $\geq 99,0\%$. Observera att antigen testets

prestanda endast gäller under de förhållanden och för de provmaterial (t.ex nasofarynxprov eller näsprov) som tillverkaren specificerat. Om testet används utanför det område CE-märkningen avser (eller Läkemiddelsverket beviljat dispens för) övertar användaren det fulla ansvaret för testet och dess resultat från tillverkaren.

Screening på arbetsplatser där nära kontakt mellan människor inte kan undvikas.

Screening med antigenester kan utgöra ett komplement till andra åtgärder arbetsgivare vidtar för att skydda medarbetare mot smitta under perioder med hög samhällsspridning av covid-19. Arbetsplatser där screening kan vara aktuellt är företrädesvis arbetsplatser där nära kontakt mellan medarbetare inte kan undvikas.

Screening ger möjlighet att identifiera smittsamma personer som inte upplever sig ha symtom. Genom att dessa identifieras och åtgärder vidtas kan fortsatt smittspridning förhindras. För att öka sannolikheten att hitta en smittsam person behöver screeningen genomföras minst 2 gånger per vecka. Undantag är screening som görs innan vissa specifika arbetsmoment, exempelvis vissa arbetsmoment inom byggbranschen.

Personer som haft covid-19 senaste 6 månader eller *som är fullvaccinerade, det vill säga personer som fått två doser vaccin och där det gått minst två veckor sedan andra vaccinationstillfället behöver inte inkluderas i screening.*

Observera att deltagande i screening är frivillig och regleras mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Arbetsgivare som planerar att införa organiserad screening behöver beakta följande:

- Är nyttan av antigenester i den aktuella situationen rimlig i förhållande till kostnaden? Viktiga faktorer är aktuellt smittläge, andel vaccinerade och verksamhetens behov av medarbetare på plats.
- Den verksamhet som inför antigenester har själv ansvar för
 - val av test och inköp av tester.
 - att nödvändiga rutiner för smittsäkert utförande av testning finns på plats.
 - att det finns tydliga rutiner kring fortsatt handläggning vid negativt respektive positivt svar.
- Vilken typ av antigenest ska användas?
 - Självtest eller antigenest som kräver provtagning/analys av hälso- och sjukvårdspersonal/vårdgivare? För den senare krävs enligt hälso- och sjukvårdslagen en ansvarig läkare för ordination och hantering av resultat.
 - Oavsett test bör det uppfylla kraven på rekommenderad prestanda.
- Bestäm när testning ska utföras och hur ofta. Testningen bör ske precis innan eller i början av ett arbetspass.
- Arbetsgivaren bör påminna medarbetarna om att antigenest är mindre känsliga än PCR-test och ersätter därför inte PCR-testning.

- Vid eventuella symtom ska medarbetaren lämna arbetsplatsen/stanna hemma och ta PCR-prov, via 1177. Gäller även om antigen test varit negativt tidigare under arbetspasset eller dagen innan.
- Om medarbetaren är del av smittspårning kring ett bekräftat fall ska hen följa riktlinjer från vården angående PCR-provtagning.

Rutin beroende på typ av antigen test som används

Antigen test som kräver provtagning och/eller analys av hälso- och sjukvårdspersonal/vårdgivare

Utarbeta en rutin för hur ordination av testet (läkare), resultatet och antalet utförda test ska dokumenteras. Läkaren som ansvarar för ordinationen är ansvarig för bedömning av resultatet och för att adekvata åtgärder vidtas vid positivt test. Covid-19 lyder under smittskyddslagen.

Negativt resultat

Kan inte helt utesluta covid-19

- Vårdgivaren som är kopplad till arbetsplatsen har ansvar att informera medarbetaren om vad testresultatet innebär.
- Ge informationsblad till medarbetaren. [Förslag på information som bör framgå.](#)
- Så länge medarbetaren känner sig helt frisk kan hen fortsätta vara i verksamheten.
- Även vid negativt resultat ska medarbetaren följa smittförebyggande åtgärder på arbetsplatsen.
- Vid eventuella symtom ska medarbetaren lämna arbetsplatsen/stanna hemma och ta PCR-prov, via 1177. Gäller även om hen testat negativt med antigen test tidigare under arbetspasset eller dagen innan.

Positivt resultat

Personen betraktas som ett misstänkt fall av covid-19.

- Covid-19 är en allmänfarlig och smittspårningspliktig sjukdom enligt Smittskyddslagen.
- Den läkare som ordinerat provet är ansvarig för att den testade informeras om resultatet och att åtgärder enligt smittskyddslagen vidtas.
- Personen som testat positivt ges förhållningsregler av ansvarig läkare, vilket ska journalföras. [Smittskyddsblad till patient finns på Smittskyddsenhetens hemsida.](#)
- Eftersom falskt positiva resultat förekommer med antigen test behöver resultatet bekräftas med PCR-test. Personen som testat positivt med antigen test ska informeras om att snarast ta PCR-prov via hälso- och sjukvårdens etablerade provtagningsflöden ([se 1177.se, provtagning för covid-19](#)). Resultatet på PCR-provet behöver bevakas. Hushållskontakter bör arbeta hemifrån/stanna hemma från förskola/skola i väntan på PCR-svaret

(hushållskontakter som är vaccinerade eller har haft covid-19 senaste 6 månaderna är undantagna).

- Vid positivt PCR-resultat ska smittspårning ske utan dröjsmål (även på kvällar/helger). Hushållskontakter ges förhållningsregler av ansvarig läkare, vilket ska journalföras. Nära kontakter ska identifieras och informeras så att åtgärder kan vidtas. Den som har testat positivt (index) är skyldig att medverka i smittspårning. **För mer information om smittspårning se [Smittskyddsenhetens hemsida, smittspårning vid covid-19](#)** – se egen rubrik nedan
- Om det kompletterande PCR-testet är negativt frias personen från givna förhållningsregler, vilket ska journalföras.

Självtester – antigenester där personen själv tar provet och utför analysen

Självtester behöver inte ordineras av läkare och resultatet behöver inte dokumenteras. Individen ansvarar för att ta kontakt med vården vid ett positivt resultat, men arbetsgivaren behöver ha en tydlig rutin för hur medarbetaren ska agera vid positivt resultat.

Negativt antigenest

Kan inte helt utesluta covid-19

- Ge informationsblad till medarbetaren. [Förslag på information som bör framgå](#).
- Så länge medarbetaren känner sig helt frisk kan hen fortsätta vara i verksamheten. Även vid negativt resultat ska medarbetaren följa smittförebyggande åtgärder på arbetsplatsen.
- Vid eventuella symtom ska medarbetaren lämna arbetsplatsen/stanna hemma och ta PCRprov, via 1177. Gäller även om hen testat negativt med antigenest tidigare under arbetspasset eller dagen innan.

Positivt antigenest

- Meddela arbetsledare eller annan överenskommen person.
- Ge informationsblad. [Förslag på information som bör framgå](#)
- Personen som testat positivt ska isolera sig i hemmet. Hushållskontakter bör arbeta hemifrån/stanna hemma från förskola/skola i väntan på PCR-svaret (hushållskontakter som är vaccinerade eller har haft covid-19 senaste 6 månaderna är undantagna).
- Personen som testat positivt ska snarast ta PCR-prov via hälso- och sjukvårdens etablerade provtagningsflöden ([se 1177.se, provtagning för covid-19](#)). Det är nödvändigt för att utesluta falskt positivt antigenest-resultat. Ett kompletterande PCR-test är även nödvändigt för journalföring, för att personen ska kunna få förhållningsregler och för att smittspårning via centrala smittspårningsenheten ska kunna ske.

För mer information se

Folkhälsomyndigheten: [Vägledning för användning av antigenester vid covid-19, version 5](#)

Läkemedelverkets hemsida: [Självtester för covid-19](#)